

Likabehandlingsplan

plan för arbetet mot trakasserier,
diskriminering och kränkande behandling

Härmsta förskola

Giltighetstid: 2022-11-30 – 2023-11-30

Ansvarig rektor: Ingela Henningsson

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn/elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

Vår Förskola ska präglas av ett öppet och utforskande klimat där alla barn kunna känna trygghet, nyfikenhet och glädje inför dagen, livet och varandra. Genom att barnen uppmuntras till att hjälpa varandra, samarbeta kring att lösa konflikter, turtagning och kompisskap. När vi arbetar i mindre grupper så får barnen mötas i olika konstellationer och därigenom skapas många tillfällen till att lära känna varandra i olika sammanhang

3. Kartläggning av riskområden

Hus A: Gunghästen har märkt att mycket utevistelse minskar risken för konflikter. Barnen erbjuds lek över stora områden och många kan samsas i klätterställningar, sandlåda eller rutschkana. Det blir en annan sorts lek ute eftersom barnen kan leka många tillsammans med möjligheter att röra på sig fritt. Barn kan leka över avdelningarna och med ev. syskon och har tillgång till många pedagoger för ökad trygghet.

Inne upplever vi att det främst är vid övergångar som barn kan känna otrygghet då många ska göra något samtidigt. För att stärka ett öppet klimat där vi förebygger diskriminering är det viktigt att dela barnen i mindre grupper för att ge tid, plats, talutrymme och trygghet.

Stallet: Vi ser att vi behöver förebygga få att få bort hårda lekar och utanförskap när vi vistas ute på gården.

Vi pedagoger sprider ut oss på gården och varje vecka har vi en planerad undervisningsaktivitet med barnen där alla får delta.

Hus B: När nya grupper ska skapas så visar kartläggningen att det är viktigt att skapa trygga grupperingarna bland de yngsta barnen. Kartläggningen visar även det påbörjade arbetet med stödtecken och bildstöd har givit effekt och fortsätter då under kommande år för att implementera verktyget ännu mer.

4. Mål för arbetet

Hus A: Alla barn ska känna trygghet, leka med många olika kompisar i de olika lärmiljöerna både inomhus och utomhus. Bättre gemenskap och inspiration till utomhusaktiviteter.

Hus B: Alla barn ska känna trygghet, känna att de kan kommunicera med varandra och de vuxna. Skapa trygghet för alla barn i verksamheten.

5. Handlingsplan

Hus A: Stallet:

Vi börjar alltid höstterminen med ett planerat värdegrundsarbete. Gemensamma samlingar utomhus så barnen lär känna varandra när vi fått många nya barn i gruppen. Vi leker gruppstärkande lekar, sjunger namnsånger så barnen lär sig varandras namn. Vi låter barnen jobba med "Kompisböckerna" (Barnkonventionen) där barnen ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga till empati och omtanke om andra genom att uppmuntra och stärka deras medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Vi pedagoger tänker då på att sprida ut oss över hela gården. Vi har sett att barnen gärna vill leka där vi inte ser dem och hinner då inte avleda innan en konflikt uppstår.

Vi måste därför röra oss runt hela gården så vi ser alla barn.

För att minska konflikter och för mycket tillsägelser bryter vi av med gemensamma lekar och aktiviteter.

Vi har planerade gemensamma aktiviteter ute på gården som alla får delta i för att stärka deras samarbete och delaktighet. (utvärderas maj-23)
Varannan vecka har vi aktiviteter med varandras barn (Gunghästen/Stallet) för att skapa trygghet mellan pedagoger och barn.

För att inkludera alla (även de vi har svårt att få med) i den planerade aktiviteten tar vi tillvara på det enskilda barnets intresse, anpassar aktiviteten och innehållet efter barnens förmågor.

Vi arbetar vidare med bildstöd och stödtecken för alla barnen, vid samlingar, rutinsituationer, aktiviteter och vid måltiderna. Vi använder oss av aktivitetstavlan varje dag, som visar vart och med vem barnen ska jobba/ leka med i de olika lärmiljöerna. Inkludera alla och skapa sammanhållning.

Vi tydliggör för barnen genom att ha bilder på barnen och oss pedagoger uppsatta på tavlan.

Vi kommer regelbundet att läsa ur "kompisböckerna" i mindre grupper och göra reflektioner tillsammans med barnen. I temat kan vi använda oss av innehållet i berättelserna som utgångspunkt för samtal. .

De äldre barnen kommer att uppmuntras till ett ökat ansvarstagande för de yngre när det gäller att hjälpa till med. ex påklädning, städning, visa lekmöjligheter i de olika rummen samt trösta någon som är ledsen.

Vi fortsätter att ge barnen möjligheter att förstå hur man är bra kompisar genom att lyfta goda handlingar på samlingen och utse veckans kompis. Vi förstärker med kompiskort som ger olika exempel på goda handlingar. Utevistelse ger utrymme och tillfällen att leka över avdelningsgränserna.

GH Vi har delat in barnen i mindre grupper på våra samlingar och när vi barnens bok. Leksamlingar har vi kvar gemensamt med alla barn för att stärka gruppkänsla och ge barnen tillfälle att leka tryggt med barn man kanske inte väljer själv i den fria leken, Vi har veckovis även sångsamlingar med hela gruppen som ger barnen möjlighet att mötas i helgrupp där samlingen utgår från barnens behov med såväl individanpassat som gruppstöd för att det ska vara tryggt och positivt för alla barn.

Vi lyfter barnkonventionen i vårt temaarbete, och jobbar i och med det även det socioekonomiska hållbarhetsarbetet. När vi väljer ut tydliga mål och kopplar det till barnens erfarenhetsvärld med möjligheter till reflektion och samtal så grundlägger vi en förståelse för allas lika värde och rättigheter. -utvärderas i maj-23, pedagogerna på GH.

Hus B:

Vi har för avsikt att träna påklädning med barnen för att stärka deras egna förmågor och känslan av att "jag kan", Vi genomför detta genom att dela upp så att en pedagog tar med sig några barn ut i hallen och sedan slussas barnen ut i omgångar. Det ger möjlighet att se och hjälpa varje enskilt barn och samtidigt skapa ett lugn och trygghet i hallen. (Uppföljning och utvärdering Maj -23 av en pedagog från Spiltan och en pedagog från Krubban)

Vi kommer att använda våra utrymmen på bästa sätt när alla barn är på plats. Där till exempel utrymmen som inte används så ofta blir mer inbjudande och inspirerande för lek, lärande och kreativitet. (Uppföljning och utvärdering sker sista utvecklingsdag VT-23 av samtliga pedagoger i Hus B)

Vi arbetar oftare med att dela arbetslaget, till exempel att två pedagoger är inne medan den tredje går ut med några barn. Det ger fler möjligheter till aktivitet, dokumentation, reflektion samt pedagogisk dokumentation utifrån tidigare aktivitet. (Uppföljning och utvärdering sker sista utvecklingsdag VT-23 av samtliga pedagoger i Hus B)

Vi utvecklar vårt arbete med stödtecken och bildstöd vidare, men med fokus på adjektiv, främst känslor. Det möjliggör att kunna prata med barnen om hur man är en bra kompis genom att kunna lyfta känslorna (ledsen, glad, arg) i sammanhanget. (Utvärderas VT-23 av samtliga pedagoger i Hus B)

6. Utvärdering av genomförda insatser

GH: När barnen delas upp i rummen under den fria leken gynnar detta lugn och trygghet i barngruppen. Samtidigt är det viktigt att barnen får utmanas med nya kompisrelationer. Våra reflektioner och kollegiala samtal om miljöerna är återkommande och av stor vikt.

Vi märker att barnen mår bra av mycket utevistelse. De blir friska, pigga, leker mer koncentrerat då de är inomhus och det minskar tillfällena av konfliktsituationer. Leken inne känns lockande eftersom de tillbringar så stor del utomhus, samtidigt som leken utomhus ger större möjligheter till rörelse och lekar över avdelningsgränser. Vi har märkt att våra avdelningsreflektioner där vi regelbundet lyfter barns utveckling och trivsel ger oss bra möjligheter att stötta och stärka barnen i både fri som ledd lek. Vår genomgång av rummen med barnen i mindre grupper i början på ht/ vad och hur man leker där, det skapar trygghet hos barnen. De vet vad som förväntas av dem och vilka möjligheter de har till lek i de olika rummen. Bilder förstärker som stöd.

Stallet

Under året har vi uppdaterat inomhus miljöerna allt eftersom för att skapa lust till lek och lärande, detta har gjort att barnen är aktiv och deltar längre i de olika lärmiljöerna.

De gemensamma utomhus aktiviteterna har gjort att barnen tar efter dessa lekar och kan ta till leken själv.

När vi sprider ut oss över hela gården sker mindre konflikter. Vi delar även upp oss inomhus för att se alla i leken, närvarande pedagoger= mindre konflikter. Bildstödet skapar en trygghet för barnen.

När vi jobbar med kompisböckerna i grupper om 4 ser vi att barnen tar till sig av innehållet. Barnen kommer ihåg och återberättar och använder sig av begreppen kring det vi jobbat med i vardagen!!

Vi blandar stora och små i olika situationer som tex hall, promenad, undervisning. Vi kan nu se att barnen tar ansvar hjälps åt mer i de olika vardagsituationerna. Effekten av arbetet med veckans kompisar samt korten är att barnen påminner varandra om flera goda handlingar. Likaså om något blir "tokigt". I mindre grupper har barnen fått tagit del av vad barnkonventionen är och sedan resonerat om olika dilemman.

Vi lyfter mångfald genom att jobba tex med olika kulturer där vi visar på att olikheter finns överallt i vår vardag och på hela jorden. Respekt och förståelse för alla människors lika värde uppmärksammar vi dagligen.

Hus B

Arbetet med stödtecken har fungerat väl, kommunikationen bland barnen har ökat och intresset för stödtecken är stort.

Vi upplevde att det blev "enklare" att dela upp barnen under vårterminen då vi alla kände oss mer trygga med varandra.

Vi upplevde att det var utmanande att dela upp oss inne på avdelningen, därmed tar vi lärdom av detta och kommer försöka utnyttja våra lokaler bättre för att på så vis kunna dela upp oss i mindre grupper, för ljudnivå, arbetsmiljö och trygghetens skull.

Höstterminens fokus har varit trygghet, i arbetslag som barngrupp. Något som är extra viktigt hos oss i och med att det är små barn och oftast nya vårdnadshavare och många möter förskolans värld för första gången.

Det har varit en utmaning att hitta något som kan locka till lek i vår hall. Vi har provat att vara mer tillåtande och ge barnen möjlighet att spela boll där. I övrigt så har vi märkt att utformningen av våra hallar skapar en utmaning i sig för att kunna utnyttjas. Detta är ett arbete vi kommer fortsätta utveckla under kommande läsår.

Vi har fokuserat mycket på att ha mindre grupper i hallen vid utgång, detta är något vi märkt underlättat både för barnen och oss vuxna. Barnen får en möjlighet att träna självständighet och vi får möjlighet att finnas där lite extra för de som behöver. En pedagog på cirka fem barn klär på och går ut medan resten av barngruppen är kvar på avdelningen med resterande barn.

7. Barns/elevs delaktighet i arbetet

GH: I arbetet med "stjärnkompis" får barnen en konkret koppling till sina värderingar och handlingar. Deras delaktighet och förståelse för likabehandlingens grundläggande principer synliggörs och barnen är väldigt engagerade i samtal om detta. Vi märker att det betyder mycket för dem.

Stallet: När vi pedagoger sprider ut oss ser vi barnens intresse, eventuellt stöd för delaktighet, om miljöerna behöver uppdateras, hur vi ska tänka när vi blandar grupper, styrkor och svagheter.

Genom observationer tolkar vi barnens samspel med varandra, både genom kroppsspråk, uttryck och deras samtal. Utifrån detta försöker vi tillgodose barnens behov och önsknings. Genom att använda stödtecken och bilder visar fler barn vad de vill och kan kommunicera vilket leder till delaktighet i vardagen. De äldre barnen har lättare att kommunicera och kan på olika sätt ta del av och ha inflytande över dagen i förskolan.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när elev kränker elev

- Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar pedagog/mentor.
- Pedagog/mentor kontaktar omgående utsedd kontaktperson(er) med fördjupad kunskap om kränkning, trakasserier och diskriminering.
- Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
- Skyndsamt anmälan till LISA-systemet. Utöver anmälningskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
- En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och skolans kultur ingår i kartläggningen.
- I vissa situationer kan elevhälsan behöva kopplas in.
- Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev

- Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare.
- Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

9. Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

• Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

• Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

• Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

• Religion eller annan trosuppfattning

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

• Funktionsnedsättning

(i diskrimineringslagen funktionshinder)

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

• Sexuell läggning

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

• Ålder

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäligen tillgänglighetsåtgärder kan komma att göras sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

• Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

• Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

• Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

• Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

